

Conselleria d'Educació i Universitats

Direcció General de Primera Infància,
Atenció a la Diversitat i Millora Educativa

Resolució de la directora general de Primera Infància, Atenció a la Diversitat i Millora Educativa per la qual es regulen les mesures i suports per a l'atenció educativa inclusiva, així com els documents que se'n deriven

Fets

1. La Declaració de Salamanca i el Marc d'acció per a les necessitats educatives especials, aprovada per la Conferència Mundial sobre Necessitats Educatives Especials: Accés i Qualitat (UNESCO, 1994), promou l'educació per a tots des d'una perspectiva d'educació integradora que atén tots els infants, sobretot els que presenten necessitats educatives especials. Cadascú té característiques, interessos, capacitats i necessitats d'aprenentatge que li són propis i els sistemes educatius han d'estar dissenyats per tenir en compte aquestes diferents característiques i necessitats.
2. La Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat (ONU, 2006) reconeix expressament el dret a l'educació inclusiva com a condició indispensable perquè tots els alumnes puguin accedir a una educació de qualitat, equitativa, universal i no discriminatòria.
3. La Declaració d'Incheon i el Marc d'Acció (UNESCO, 2015) per a la implementació de l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 4: garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida per a tothom (Agenda 2030), representa el compromís de la comunitat internacional de l'educació amb l'ambició d'una educació inclusiva i de qualitat.
4. La Recomanació del Consell Europeu de 22 de maig de 2018, relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent estableix que els estats membres han d'emparar el dret a una educació, formació i aprenentatge permanent inclusius i de qualitat i garantir les oportunitats perquè totes les persones puguin assolir competències clau des d'edats primerenques i durant tota la vida.
5. La Conselleria d'Educació i Universitats treballa per impulsar la normalització i la inclusió de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu en l'àmbit escolar i en general per a la millora de la qualitat educativa per a tot l'alumnat, dins

<https://vd.caib.es/1730381364549-989995673-6068832027119605556>

el marc de l'escola inclusiva.

6. El Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA) és el marc de referència per a la creació de contextos d'aprenentatge flexibles i diversificats que proporcionen múltiples maneres per a la implicació, per a la representació i la percepció i per a l'acció i l'expressió. L'aspecte universal del DUA planteja la necessitat de dissenyar activitats, tasques, situacions d'aprenentatge, programes, entre altres, per atendre tot l'alumnat.
7. La Resolució de la directora general de Primera Infància, Innovació i Comunitat Educativa de 31 d'agost de 2022, per la qual es dicten les instruccions per a la identificació d'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu i per a l'avaluació psicopedagògica i social, el document d'acreditació provisional de necessitats específiques de suport educatiu i el dictamen per a l'escolarització en una modalitat diferent a l'ordinària o per al canvi de modalitat d'escolarització, per al curs 2022-23.
8. Per tot l'anterior, es fa necessari definir les mesures i suports per a l'atenció inclusiva, l'avaluació psicopedagògica i social, l'acreditació provisional de necessitats específiques de suport educatiu i el dictamen per a l'escolarització en una modalitat diferent a l'ordinària o per canvi de modalitat d'escolarització.

Fonaments de dret

1. L'article 4.3 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE), segons la redacció establerta per la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre (LOMLOE), especifica el següent:

Sense perjudici que al llarg de l'ensenyament bàsic es garanteixi una educació comuna per a tot l'alumnat, s'ha d'adoptar l'educació inclusiva com a principi fonamental, amb la finalitat d'atendre la diversitat de les necessitats de tot l'alumnat, tant del que té dificultats especials d'aprenentatge com del que té més capacitat i motivació per aprendre. Quan aquesta diversitat ho requereixi, s'han d'adoptar les mesures organitzatives, metodològiques i curriculars pertinents, segons el que disposa aquesta Llei, segons els principis del Disseny universal de l'aprenentatge, garantint en tot cas els drets de la infància i facilitant l'accés als suports que l'alumnat requereixi.

2. L'article 71.2 de la LOE, segons la redacció establerta per la LOMLOE, modifica la identificació de les necessitats específiques de suport educatiu:

Correspon a les administracions educatives assegurar els recursos necessaris per tal que els alumnes i les alumnes que requereixin una atenció educativa diferent de l'ordinària, perquè presenten necessitats educatives especials, per retard maduratiu, per trastorns de desenvolupament del llenguatge i la comunicació, per trastorns d'atenció o d'aprenentatge, per desconeixement greu de la llengua d'aprenentatge, perquè estan en situació de vulnerabilitat socioeducativa, per les seves altes capacitats intel·lectuals, perquè s'han incorporat tard al sistema educatiu o per condicions personals o d'història escolar, puguin assolir el màxim desenvolupament possible de les seves capacitats

personals i, en tot cas, els objectius establerts amb caràcter general per a tot l'alumnat.

3. L'article 73.1 de la mateixa Llei especifica que:

S'entén per alumnat que presenta necessitats educatives especials el que afronta barreres que limiten el seu accés, presència, participació o aprenentatge, derivades de discapacitat o de trastorns greus de conducta, de la comunicació i del llenguatge, per un període de la seva escolarització o al llarg de tota, i que requereix determinats suports i atencions educatives específiques per a la consecució dels objectius d'aprenentatge adequats al seu desenvolupament.

4. L'article 74.2 de la mateixa Llei queda redactat en els termes següents:

La identificació i valoració de les necessitats educatives d'aquest alumnat l'han de fer, tan aviat com sigui possible, professionals especialistes i en els termes que determinin les administracions educatives. En aquest procés han de ser escoltats i informats preceptivament els pares, mares o tutors legals de l'alumnat.

5. En aquest article, el punt 5 assenyala el següent:

També correspon a les administracions educatives afavorir que l'alumnat amb necessitats educatives especials pugui continuar la seva escolarització de manera adequada en tots els nivells educatius pre i postobligatoris; adaptar les condicions de realització de les proves que estableix aquesta Llei per a les persones amb discapacitat que ho requereixin; proporcionar els recursos i suports complementaris necessaris, i proporcionar les atencions educatives específiques derivades de discapacitat o trastorns d'algun tipus durant el curs escolar.

6. Per altra banda, la Llei 1/2022, de 8 de març, d'educació de les Illes Balears, determina, en l'article 140, les característiques de l'educació inclusiva i estableix, en l'article 141, que tots els alumnes són subjectes de l'atenció educativa inclusiva i de les mesures d'atenció a la diversitat que necessitin per raons pedagògiques, amb independència de si estan escolaritzats en centres ordinaris o en centres d'educació especial, tenint en compte la voluntat de les famílies.

7. La mateixa Llei a l'article 55, apartat 1, punt c assenyala el següent: les famílies i, si escau, els tutors legals, tenen els drets següents:

Conèixer les programacions didàctiques i els criteris d'avaluació, així com, si es dona el cas, les adaptacions curriculars que s'apliquen als seus fills.

8. Decret 39/2011, de 29 d'abril, pel qual es regula l'atenció a la diversitat i l'orientació educativa als centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics, indica en l'article 3.4 que l'atenció integral als alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu s'ha d'iniciar des del mateix moment en què la necessitat és identificada, amb independència de l'edat de l'alumne i s'ha de regir pels principis de normalització i d'inclusió.

9. El mateix Decret en el seu article 11, en el punt 3 especifica:

Les adaptacions curriculars significatives es poden aplicar als alumnes amb necessitats educatives

especials a l'educació infantil i a l'educació bàsica.

10. Segons el punt 5 de l'article 11 del mateix Decret, s'especifica:

El servei d'orientació educativa del centre ha de determinar la decisió d'aplicar una ACS, després de fer una avaluació psicopedagògica de l'alumne amb la col·laboració dels professors. En el cas d'alumnes d'incorporació tardana, la decisió d'aplicar una ACS s'ha de basar en l'avaluació inicial. En aquest darrer cas, l'ACS ha de tenir una durada limitada.

- 11.** El punt 7 de l'article 20 del decret abans esmentat exposa que els informes clínics o d'altre tipus aportats per les famílies que siguin externs al centre i als serveis d'orientació educativa, social i professional tindran un caràcter informatiu i complementari i constituïran un element més a tenir en compte en el procés d'avaluació psicopedagògica. En el punt 16 especifica que el conseller d'Educació i Cultura —actualment d'Educació i Universitats— ha de regular l'elaboració, el contingut i la tramitació de l'informe psicopedagògic i del dictamen d'escolarització.
- 12.** Decret 30/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum i l'avaluació de l'educació infantil a les Illes Balears.
- 13.** Decret 31/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears.
- 14.** Decret 32/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.
- 15.** Decret 33/2022, d'1 d'agost pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears
- 16.** Real Decreto 659/2023, de 18 de julio, por el que se desarrolla la ordenación del Sistema de Formación Profesional.
- 17.** Decret 4/2023, de 13 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament orgànic de les escoles infantils públiques, els col·legis d'educació primària, els col·legis d'educació infantil i primària, els col·legis d'educació infantil i primària integrats amb ensenyaments elementals de música, els col·legis d'educació infantil i primària integrats amb educació secundària i els instituts d'educació secundària de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
- 18.** L'Ordre del conseller d'Educació i Universitat de 22 de maig de 2019 per la qual es regula el funcionament dels serveis d'orientació educativa, social i professional de les Illes Balears (BOIB núm. 70, de 25 de maig) estableix en l'article 10.2 com a funcions generals dels serveis d'orientació, entre d'altres, la de fer l'avaluació i l'assessorament psicopedagògic en la planificació, desenvolupament i disseny d'actuacions que donin resposta a les necessitats educatives de tots els alumnes i la d'establir processos d'identificació, actualització, seguiment i intervenció

psicopedagògica per als alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE).

Per tot això i en virtut del que s'estableix a l'article 36.2 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, dict la següent,

Resolució

1. Regular les mesures i suports per a l'atenció educativa inclusiva, així com els documents que se'n deriven.
2. Publicar aquesta Resolució i fer-la pública a la pàgina web de la Direcció General de Primera Infància, Atenció a la Diversitat i Millora Educativa.

La directora general de Primera Infància, Atenció a la Diversitat i Millora Educativa

Neus Riera Estarellas

ANNEX 1

Organització de la resposta educativa inclusiva

Primer

Objecte i àmbit d'aplicació

Aquest annex té per objecte definir les mesures i els suports per a l'atenció educativa inclusiva de l'alumnat dels centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears, així com el procés de detecció, identificació, valoració i resposta educativa a les necessitats educatives, capacitats i potencialitats de l'alumnat.

Segon

Concepte

S'entén com a mesura i suport educatiu, qualsevol actuació, pla o programa que garanteixi i faciliti l'accés, la presència, la participació i l'aprenentatge de tot l'alumnat en els centres educatius.

L'equip docent, amb el suport i la implicació d'altres professionals, ha d'identificar, detectar i valorar les barreres que limiten el desenvolupament integral de l'alumnat per reduir-les tant com sigui possible, així com conèixer les seves necessitats, capacitats i potencialitats.

Les mesures i els suports s'organitzen en universals, addicionals i intensius en funció de la intensitat dels ajustaments curriculars, organitzatius i metodològics que precisin els alumnes per donar una resposta educativa inclusiva als centres educatius.

Tercer

Detecció, valoració i identificació de les barreres i de les necessitats educatives

La detecció, identificació i valoració de les barreres i de les necessitats educatives, capacitats i potencialitats correspon als professionals del centre educatiu, liderats pels Equips d'Orientació i Suport a l'Aprenentatge (EOSA) que, en cas de necessitat, poden fer una avaluació psicopedagògica i social per especificar les mesures i suports més adients i la seva intensitat.

Aquesta valoració s'ha de dur a terme de manera primerenca, a fi d'iniciar la intervenció educativa tan aviat com sigui possible i s'ha d'actualitzar en la mesura que ho requereixi l'evolució personal, educativa i social de l'alumnat.

Per garantir la inclusió de tot l'alumnat s'han de designar i definir les necessitats de suport educatiu i del seu context, que no defineixen la persona, sinó les condicions

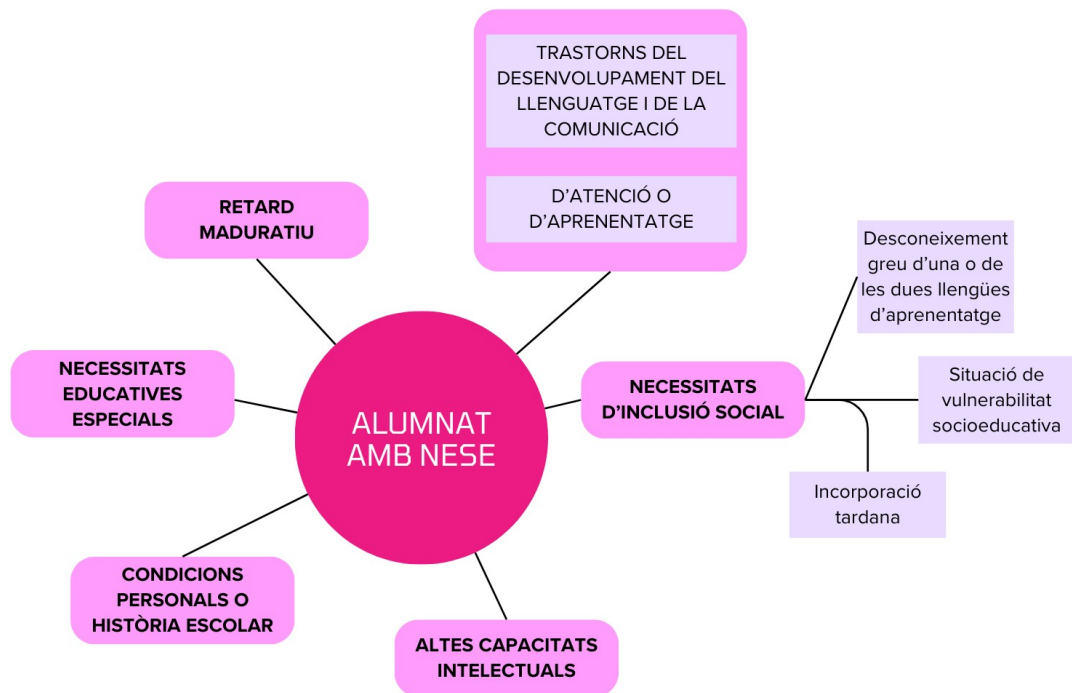

temporals o permanents en què es troba, per ajustar millor les mesures i els suports educatius.

Les necessitats específiques de suport educatiu (NESE) es valoren tenint en compte el funcionament de l'alumnat en el seu context educatiu, per tenir la informació necessària per prendre decisions sobre la planificació, la concreció i l'aplicació de les mesures i els suports més adequats per garantir les condicions facilitadores que possibilitin l'accés, la presència, la participació i l'aprenentatge i el desenvolupament integral en condicions d'equitat i qualitat.

La tipologia de les NESE que es descriurà a continuació pren com a referència l'article 71.2 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE), segons la redacció establerta per la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre (LOMLOE) i l'Annex 1 de la Resolució de la directora general de Primera Infància, Innovació i Comunitat Educativa de 31 d'agost de 2022 per la qual es dicten les instruccions per a la identificació d'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu i per a l'avaluació psicopedagògica i social, el document d'acreditació provisional de necessitats específiques de suport educatiu i el dictamen per a l'escolarització en una modalitat diferent a l'ordinària o per al canvi de modalitat d'escolarització, per al curs 2022-23.

En esquema:

Necessitats educatives especials

1. Les necessitats educatives especials (NEE) són aquelles que es mantenen de manera generalitzada i durant un període de temps llarg, i s'identifiquen quan es produeix un decalatge entre les capacitats de l'alumnat i les exigències del context que afecten significativament el seu desenvolupament i aprenentatge.
2. L'alumnat amb NEE requereix mesures i/o suports educatius d'alta intensitat.
3. Les NEE estan associades a:
 - a) Discapacitat o trastorn (amb una valoració mèdica, clínica, de serveis socio-sanitaris o especialitzats amb un informe oficial que així ho evidenciï).
 - b) Dificultat greu (pendent d'una valoració oficial mèdica, clínica o de serveis socio-sanitaris) en l'àrea sensorial, motriu, cognitiva, socioemocional o de comunicació i llenguatge.
4. Les NEE es poden classificar en diferents àrees:
 - a) Àrea sensorial
 - Discapacitat auditiva: diversitat funcional associada a pèrdua auditiva de diferent grau en què, malgrat que es facin correccions auditives, afecta el processament de la informació lingüística i el desenvolupament de la comunicació, el llenguatge i la parla. Ve determinada per un diagnòstic clínic dels serveis sanitaris.
 - Discapacitat visual: diversitat funcional associada a una alteració de la visió en què malgrat es facin correccions òptiques afecta el funcionament escolar. Ve determinada per un diagnòstic clínic dels serveis sanitaris.
 - b) Àrea motriu
 - Discapacitat motriu: diversitat funcional motriu associada a l'aparell locomotor que afecta el funcionament escolar. Es tracta d'una disfunció del sistema nerviós, muscular i/o ossi que dificulta o impossibilita la mobilitat funcional d'una o diverses parts del cos. Un diagnòstic clínic l'ha de determinar.
 - Dificultats motrius greus (de zero a cinc anys): dificultats d'ordre físic que afecten significativament l'aparell locomotor o la prensió i afecten el seu desenvolupament. L'orientador ha de derivar a pediatria per a fer-ne la valoració.

c) Àrea cognitiva

- Discapacitat intel·lectual: limitacions greus del funcionament intel·lectual i en la conducta adaptativa, segons els criteris diagnòstics de la Classificació Internacional de Malalties de la OMS (CIE-11). Un diagnòstic clínic, mèdic, de serveis socio-sanitaris o de serveis especialitzats ha d'acreditar necessàriament aquesta discapacitat amb un informe que ho evidenciï.
- Dificultats cognitives greus: limitacions greus del funcionament intel·lectual i en la conducta adaptativa de manera generalitzada i les seves capacitats estan notablement per sota del que s'espera per a la seva edat. Aquestes dificultats impliquen la necessitat d'ajustaments substancials dels elements del currículum. Cal derivar a pediatria o a atenció primària. Encara no es compta amb un diagnòstic clínic, mèdic, de serveis socio-sanitaris o de serveis especialitzats amb un informe que així ho evidenciï. Aquesta dificultat només pot ser acreditada durant dos anys.
- Pluridiscapacitat: disfunció en dues o més àrees del desenvolupament i en què l'àrea de la cognició està afectada. Es produeix una restricció greu de les possibilitats de percepció, expressió i relació. Es requereix un diagnòstic clínic de les àrees afectades.

d) Àrea socioemocional

- Trastorns greus de conducta (a partir del segon cicle d'educació infantil): alteració del comportament que limita substancialment les habilitats d'aprenentatge i el manteniment de relacions interpersonals satisfactòries i que comporta alguna forma de malestar subjectiu. Es produeixen efectes greus en el context escolar. Un diagnòstic clínic, mèdic, de serveis socio-sanitaris o de serveis especialitzats ha de determinar aquest tipus de trastorns, amb un informe que així ho evidenciï.
- Trastorns emocionals greus (a partir del segon cicle d'educació infantil): alteracions emocionals que afecten els processos psicològics bàsics, que dificulten l'adaptació de la persona a l'entorn i que creen alguna forma de malestar subjectiu. Tenen efectes i repercussions greus en el context escolar. Un diagnòstic clínic, mèdic, de serveis socio-sanitaris o de serveis especialitzats ha de determinar aquests trastorns, amb un informe que així ho evidenciï.
- Dificultats greus en la regulació emocional o de conducta (a partir del segon cicle d'educació infantil): dificultats greus d'adaptació a les normes de convivència, com a conseqüència d'actituds inadaptades que refereixen

conductes disruptives o desadaptades i que interfereixen de manera molt significativa en el seu aprenentatge. En aquests casos, es presenten greus dificultats d'autocontrol. Aquestes són reiterades i persistents en el temps (mínim sis mesos) i es presenten de manera generalitzada amb diferents membres i contextos de la comunitat educativa. L'orientador ha de derivar als serveis socio-sanitaris. Aquesta dificultat només pot ser acreditada durant un any.

e) Àrea de comunicació i llenguatge

- Trastorns greus de la comunicació i del llenguatge: alteracions greus en l'àrea de la comunicació i/o del llenguatge i aquestes dificultats no són atribuïbles a una altra causa. Un diagnòstic clínic, un informe logopèdic o un informe signat pel professional d'orientació del centre ha de determinar aquest trastorn. Inclou: fissures labiopalatines, trastorn fonològic greu, disfèmia greu, afàsia, trastorn del desenvolupament del llenguatge (TDL) i retard del llenguatge greu entre d'altres. Prèviament, aquest alumnat ha rebut suport, almanco durant sis mesos (excepte els d'educació infantil), i mostra resistència a la millora de les habilitats comunicatives i de l'adquisició del llenguatge i les seves capacitats estan notablement per sota del que s'espera per a la seva edat.
- Dificultats greus de la comunicació social (primer cicle d'Educació Infantil): dificultats persistents en l'ús social de la comunicació verbal i no verbal. Tenen dificultats en les escales pragmàtiques i presenten dificultats per utilitzar el llenguatge amb finalitats socials, adaptar la comunicació per ser congruents amb el context, seguir les regles de conversa i entendre els missatges implícits. Excepcionalment, es pot mantenir al segon cicle d'Educació Infantil com a dificultats greus de la comunicació social aquell alumnat que hagi iniciat el circuit d'avaluació de les dificultats de socialització i comunicació (EADISOC) o una valoració de TEA per part d'altres serveis sanitaris.

f) Trastorn de l'espectre autista

Alumnes que presenten els criteris diagnòstics del DSM-5 o del CIE-11. Un diagnòstic clínic, mèdic o de serveis especialitzats ha de venir determinat amb un informe que així ho evidenciï.

Retard maduratiu (Educació Infantil)

L'alumnat amb NESE per retard maduratiu és l'alumnat menor de sis anys que presenta un desfasament moderat entre l'edat cronològica i l'edat evolutiva en dues o

més àrees del desenvolupament. Aquest desfasament ha de ser determinat pel professional d'orientació a l'informe psicopedagògic i social.

Trastorns del desenvolupament del llenguatge i de la comunicació, d'atenció o d'aprenentatge

a) Trastorns del desenvolupament del llenguatge i la comunicació: dificultats moderades en la parla i el llenguatge, com ara en l'articulació, la veu o la fluïdesa o en l'adquisició del llenguatge oral (retard moderat del llenguatge) a causa de deficiències de la comprensió, la producció o les capacitats del llenguatge, que estan per sota del que s'espera per a la seva edat. Tenen intenció comunicativa i presenten un desfasament en el desenvolupament típic del llenguatge oral. Aquesta dificultat no és deguda a anomalies neurològiques ni a deteriorament sensorial, discapacitat intel·lectual o factors ambientals. Un diagnòstic clínic, un informe logopèdic o del professional d'orientació ha de determinar aquest tipus de trastorn. Inclou trastorn fonològic o disfèmies moderades, disfonies greus, retard del llenguatge, inici tardà, entre d'altres.

També es poden presentar dificultats moderades en la comunicació social: alumnat amb dificultats persistents en l'ús social de la comunicació verbal i no verbal que té dificultats en les escales pragmàtiques i presenta dificultat per utilitzar el llenguatge amb finalitats socials, adaptar la comunicació per ser congruents amb el context, seguir les regles de conversa i entendre els missatges implícits. Prèviament, aquest alumnat ha rebut suport, almanco durant sis mesos, i mostra resistència a la millora de les habilitats comunicatives i lingüístiques, orals o escrites.

b) Trastorns d'atenció: alumnat que presenta un patró persistent d'inatenció i/o hiperactivitat i impulsivitat que interfereix amb el seu funcionament o desenvolupament i que presenta els criteris diagnòstics del CIE-11 o del DSM-5. Un diagnòstic clínic, mèdic, de serveis socio-sanitaris o serveis especialitzats ha de determinar aquest tipus de trastorn, amb un informe que així ho evidencii.

c) Dificultats específiques de l'aprenentatge: alumnat que prèviament ha rebut suport, com a mínim sis mesos, i mostra resistència a la millora de les habilitats comunicatives i lingüístiques, orals o escrites. Un diagnòstic clínic, un informe logopèdic o del professional d'orientació ha de determinar aquestes dificultats. Presenta alguna de les particularitats següents:

- Dificultats d'aprenentatge relacionades amb la lectura i l'escriptura.
- Dificultats d'aprenentatge relacionades amb les matemàtiques.

Necessitats d'inclusió social

L'alumnat amb NESE que requereix mesures i suports educatius derivades de les següents situacions:

a) Incorporació tardana (IT) al sistema educatiu de les Illes Balears: alumnat amb edat d'escolarització obligatòria que s'incorpora de forma tardana al sistema educatiu de les Illes Balears. L'alumnat ha de reunir, almanco, una de les circumstàncies següents:

- Procedeix d'altres països i desconeix les dues llengües oficials.
- Procedeix d'altres països, o comunitats autònomes, i desconeix una de les dues llengües oficials.
- No ha estat escolaritzat o ha assistit a espais no autoritzats.
- Es reincorpora al sistema educatiu espanyol després de dos o més cursos escolars.

És necessari que aquest alumnat participi en programes específics d'acollida. El termini màxim de permanència en aquesta categoria serà de dos anys.

b) Desconeixement greu d'una o de les dues llengües d'aprenentatge (DGLL): alumnat amb desconeixement greu de les llengües d'aprenentatge, que rep suport educatiu complementari i, a més, no compleix les característiques de la categoria d'incorporació tardana (IT). L'alumnat presenta alguna de les característiques següents:

- Ha estat considerat IT durant dos anys i encara desconeix les llengües d'aprenentatge.
- Resideix a les Illes Balears i desconeix una o les dues llengües oficials.
- Alumnat de 4t d'educació infantil dels municipis amb acord d'escolarització equilibrada que desconeix les dues llengües d'aprenentatge.

En les etapes obligatòries, és necessari que aquest alumnat participi en programes específics per a l'aprenentatge de les llengües. El termini màxim de permanència en aquesta categoria serà d'un any.

c) Situació de vulnerabilitat socioeducativa: alumnat amb necessitats educatives derivades d'un entorn sociofamiliar vulnerable per circumstàncies de caràcter social, econòmic, cultural i geogràfic com, per exemple, alumnat que és víctima de violència de gènere, que pertany a col·lectius socialment estigmatitzats, amb famílies amb manca d'expectatives educatives o que es troba en situació d'adopció, acolliment, protecció, tutela i internament per mesures judicials, escolarització irregular, entre d'altres.

Altes capacitats intel·lectuals

L'alumnat amb NESE per altes capacitats intel·lectuals posseeix un elevat nombre d'aptituds i destreses o el potencial necessari per assolir-les, comparats amb els altres individus de la seva mateixa edat, experiència o entorn. Com a resultat, sol obtenir un rendiment intel·lectual i/o acadèmic més alt i es pot manifestar en algun talent específic. S'hi inclouen:

- a) Precocitat intel·lectual: alumnat menor de 12 anys que presenta les característiques esmentades per a la superdotació intel·lectual i per als talents simples o complexos, les quals, una vegada que s'assoleixi la maduració de la seva capacitat intel·lectual, poden confirmar-se o no.
- b) Talent: alumnat a partir dels 12 i 13 anys que mostra una elevada aptitud o competència en un àmbit específic, com el verbal, el matemàtic, el lògic, el creatiu, el musical o l'esportiu, entre d'altres. Les combinacions de diverses aptituds específiques donen lloc a talents complexos.
- c) Superdotació intel·lectual: alumnat a partir dels 12 i 13 anys, que disposa d'un nivell elevat de recursos en capacitats cognitives i aptituds intel·lectuals, com ara raonament lògic, gestió perceptiva, gestió de memòria, raonament verbal, raonament matemàtic i aptitud espacial.
- d) Doble o triple excepcionalitat: alumnat que presenta superdotació, talent o precocitat intel·lectual i, alhora, una o més dificultats o trastorns específics associats.

El professional d'orientació ha de determinar a l'informe psicopedagògic i social aquesta alta capacitat intel·lectual.

Condicions personals o història escolar

Alumnat amb NESE que té necessitats educatives per condicions personals o història escolar i necessita mesures de suport addicionals per alguna de les circumstàncies següents:

- a) Condicions de salut, tant física com emocional, per:
 - Estar hospitalitzats.
 - Trobar-se en situació de convalescència perllongada o intermitent en el domicili particular.
 - Patir una malaltia crònica.
 - Patir malalties que comprometen el desenvolupament normal de l'infant de zero a tres anys.

- b) Valoració de discapacitat o trastorn que no requereix mesures intensives de suport. Un diagnòstic clínic, mèdic, de serveis sociosanitaris o de serveis especialitzats ha d'acreditar necessàriament aquesta discapacitat o trastorn, amb un informe que així ho evidenciï.
- c) Valoració del trastorn de l'espectre autista que no requereix mesures intensives de suport.

Quart

Mesures i suports d'atenció educativa inclusiva

Les mesures i els suports per atendre l'alumnat poden ser:

1. Mesures i suports universals.

Són actuacions dirigides a tot l'alumnat en el marc del Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA). Tenen un caràcter educatiu, preventiu i proactiu que permeten, d'una banda, flexibilitzar els contextos d'ensenyament i aprenentatge per crear entorns inclusius i, de l'altra, proporcionar a tot l'alumnat les condicions i les estratègies per accedir a l'aprenentatge, la participació, la convivència i el benestar físic, social i emocional. Són mesures globals, multifactorials, dinàmiques i multinivell. Es consideren mesures i suports universals les pràctiques, les accions i les actuacions de centre; els recursos personals, metodològics i materials (inclosos els tecnològics), i els ajuts que permeten crear contextos educatius inclusius. Les dissenya i aplica tot l'equip docent amb l'assessorament i col·laboració de l'EOSA i altres professionals amb la coordinació de l'equip directiu. S'han de concretar al PEC, a les normes d'organització, funcionament i convivència, a la concreció curricular del centre, a la PGA i a les programacions d'aula.

2. Mesures i suports addicionals.

S'adrecen a l'alumnat que en un context o moment determinat necessita una resposta educativa de forma flexible i temporal, que permet ajustar la resposta educativa de forma més personalitzada, de manera limitada en algun àmbit en particular, puntual o temporal, quan les mesures i suports universals no són suficients. Són mesures i suports addicionals les accions, actuacions, plans i programes, els recursos personals, metodològics i materials (inclosos els tecnològics), contextuals i comunitaris, que focalitzen la intervenció educativa en els aspectes del procés d'ensenyament i aprenentatge que poden comprometre i limitar la seva presència, participació i progrés i el desenvolupament personal, social i emocional de l'alumnat tant al centre com a l'aula. Les dissenya i aplica tot l'equip docent amb l'assessorament i col·laboració de l'EOSA i altres professionals

amb la coordinació de l'equip directiu. S'han de recollir al PEC, a les normes d'organització, funcionament i convivència, a la concreció curricular del centre, a la PGA i a les programacions d'aula, i en el cas de l'alumnat amb NESE, al pla educatiu personalitzat.

Les adaptacions curriculars no significatives formen part de les mesures addicionals. Aquestes són modificacions dels elements del currículum que no afecten el grau de consecució dels criteris d'avaluació i de les competències específiques.

3. Mesures i suports intensius.

Són actuacions extraordinàries adaptades a la singularitat de l'alumnat, que ajusten la resposta educativa de forma integral i global, amb una freqüència regular i, com a norma general, sense límit temporal, amb plans educatius personalitzats que contemplen els recursos personals, metodològics i materials (inclosos els tecnològics), contextuals i comunitaris quan les mesures i suports universals i addicionals no han estat suficients.

Les adaptacions curriculars significatives (ACS) es consideren una mesura intensiva en la qual es modifiquen de manera substancial els elements del currículum afectant el grau de consecució dels objectius i criteris d'avaluació establerts per a cada etapa, i si és el cas, de les competències específiques. Després de realitzar una avaluació psicopedagògica, i depenent dels resultats d'aquesta, es poden aplicar ACS als alumnes amb NEE a les etapes d'educació Infantil i bàsica. També es podran aplicar als alumnes d'IT, a l'educació bàsica, per un temps limitat de com a màxim 2 anys i sempre basada en una avaluació inicial.

L'EOSA realitzarà una valoració per determinar la intensitat de suport que necessita aquell alumnat amb valoració de discapacitat o trastorn determinat pels serveis externs corresponents amb informe oficial. Si no necessita alta intensitat de suport educatiu podrà ser considerat alumnat amb NESE per condicions personals o història escolar.

Aquestes mesures i suports intensius han de ser dissenyats i aplicats per tot l'equip docent amb l'assessorament i col·laboració de l'EOSA i altres professionals amb la coordinació de l'equip directiu. Es concretaran al PEC, a les normes d'organització, funcionament i convivència, a la concreció curricular del centre, a la PGA i a les programacions d'aula i al pla educatiu personalitzat que serà coordinat pel tutor a partir de la proposta de l'informe d'avaluació psicopedagògica i social (veure documents a les *Instruccions d'organització i funcionament dels equips d'orientació i suport a l'aprenentatge*).

Cinquè Mesures educatives i enregistrament

Pla Educatiu Personalitzat

El pla educatiu personalitzat és el document on es recull la informació referent a les mesures educatives addicionals i intensives aplicades a l'alumnat, també es podran reflectir les mesures universals, i és prescriptiu per a l'alumnat amb NESE. Aquestes mesures poden fer referència a la descripció de les estratègies metodològiques, aspectes organitzatius, ajustos curriculars, programes específics, recursos personals i/ o materials que són necessaris, vinculats als criteris d'avaluació que s'empraran en el procés d'aprenentatge i de qualsevol altra decisió que l'equip docent estableixi referent a la resposta educativa. El model de Pla Educatiu Personalitzat se troba a la pàgina web del SICE.

L'equip docent, coordinat pel tutor, n'és el responsable de l'elaboració, amb la col·laboració i l'assessorament de l'EOSA i d'altres professionals implicats. Aquest document s'ha de redactar a l'inici de cada curs escolar o en el moment en què l'alumne és donat d'alta, en el decurs del primer o segon trimestre, a alguna de les categories NESE explicades en aquesta resolució. En cas que l'alumne sigui donat d'alta durant el darrer trimestre no serà necessari elaborar el Pla Educatiu Personalitzat fins a l'inici del curs següent i s'enregistraran les mesures educatives a l'apartat corresponent del GestIB.

Correspon a l'equip directiu del centre vetllar per a la coordinació i la col·laboració dels professionals que intervenen en l'elaboració d'aquest document i per al seu compliment.

El tutor és la persona encarregada d'informar la família, signar el document i, posteriorment, afegir el pla educatiu personalitzat al GestIB a l'apartat "Alumnat / Pla educatiu personalitzat".

La signatura del document per part del tutor es podrà fer de forma digital (mitjançant el certificat digital o un altre mètode de signatura digital vàlid). En el cas que el tutor no disposi de mitjans digitals per a signar el document, aquest s'haurà d'imprimir, signar en paper, escanejar-lo i afegir-lo al GestIB.

La signatura per part de la família o tutors legals es farà a l'apartat "Mesures Educatives / Pla Educatiu Personalitzat" del GestIB Famílies. En cas que la família o els tutors legals no tinguin la possibilitat de signar digitalment a través del GestIB es podrà signar el document en paper i posteriorment afegir-lo escanejat al mateix apartat.

El Pla Educatiu Personalitzat s'ha d'avaluar de manera trimestral, coincidint amb les sessions d'avaluació. L'equip educatiu, coordinat pel tutor i assessorat per l'EOSA, amb la informació obtinguda de les famílies, l'alumnat i altres professionals, ha d'avaluar els resultats i l'eficàcia de les mesures de resposta educativa dutes a terme, l'organització dels suports personals i el progrés de l'alumnat. Amb aquesta informació i, a partir de

la valoració dels resultats de l'aplicació de les mesures i els suports, s'han de dur a terme les modificacions que siguin necessàries per ajustar la resposta educativa. Si hi ha modificacions significatives del Pla Educatiu Personalitzat aquest s'haurà d'actualitzar i afegir el nou document a l'apartat corresponent del GestIB. La família haurà de tornar a signar o marcar l'assabentament al GestIB. Si les modificacions no són gaire rellevants serà suficient informar la família a una sessió de tutoria i deixar-ho reflectit a l'acta de la reunió.

En la sessió d'avaluació de final de curs s'ha d'acordar la continuïtat del pla en els casos en que s'ha dut a terme i fer la proposta per al curs següent.

Enregistrament de mesures

Els centres adoptaran mesures curriculars i organitzatives inclusives per assegurar que els alumnes amb NESE puguin aconseguir els objectius i les competències de l'etapa. En aquest procés seran preceptivament oïts i informats les mares, pares o tutors legals que ostenten i exerceixen la pàtria potestat d'aquests alumnes.

Per tal de poder informar a les mares, pares o tutors legals de les mesures educatives realitzades, cal reflectir-les al programa de gestió educativa de les Illes Balears (GestIB).

Tots els alumnes amb NESE hauran de tenir un pla educatiu personalitzat. La resta d'alumnes que requereixin mesures educatives addicionals i no presenten NESE, o siguin donats d'alta com a alumne amb NESE durant el darrer trimestre, hauran de tenir registrades les mesures a l'apartat "Mesures educatives" del GestIB, aquest registre s'haurà de fer abans de l'alta com a NESE.

Sisè

Avaluació de l'alumnat amb NESE

Segons les Resolucions de la directora general de Formació Professional i Ordenació Educativa per la qual s'aproven les instruccions per avaluar l'aprenentatge dels alumnes de l'educació infantil, l'educació primària i secundària obligatòria, per al curs 2024-2025 i les resolucions de modificació d'aquestes, «els referents de l'avaluació dels alumnes que tenen adaptacions curriculars significatives (ACS) són els criteris d'avaluació de les competències específiques de les matèries, àrees o àmbits, tant els que han estat modificats per les adaptacions curriculars significatives com els que no han estat objecte de modificació».

Els docents faran servir instruments d'avaluació diversos, flexibles i accessibles que garanteixin una valoració objectiva i s'adaptin a les necessitats dels alumnes. L'avaluació ha de ser personalitzada i s'ha de posar èmfasi en la detecció precoç de les

necessitats específiques dels alumnes per garantir l'atenció individualitzada i evitar la permanència en el mateix nivell educatiu el proper curs.

L'equip docent coordinat pel tutor és el responsable de l'avaluació del procés d'ensenyament i aprenentatge. L'avaluació de cada àrea/àmbit és competència del docent que figura com a titular, assessorat per l'EOSA. S'adequaran les mesures a les necessitats de l'alumnat i no s'han de tenir en compte per aminorar les qualificacions obtingudes.

Per als alumnes amb NESE els resultats de l'avaluació s'han d'expressar de la mateixa manera que per la resta dels alumnes. En cas que a algun alumne se li apliquin ACS s'ha de fer constar al GestIB. L'alumnat d'IT només podrà ser avaluat amb ACS durant un període màxim de dos anys.

En cas dels alumnes amb escolarització combinada, les àrees o matèries que no es cursen al centre ordinari no es podran qualificar i figuren amb la indicació «Esc. Comb» o «EC». Per registrar al GestIB les qualificacions de cadascuna de les àrees o matèries que es cursen en el centre ordinari s'ha de fer tenint en compte el contingut del paràgraf anterior.

Pel que fa als alumnes matriculats a programes d'escolarització compartida, en el centre educatiu, s'avaluaran només les matèries cursades, les no cursades en el centre educatiu no es podran qualificar i al GestIB figuraran amb la indicació PISE.

<https://vd.caib.es/1730381364549-989995673-6068832027119605556>

ANNEX 2

Document d'acreditació provisional de necessitats específiques de suport educatiu

Primer

Objecte i àmbit d'aplicació

Aquest annex té per objecte definir el document provisional d'acreditació de necessitats específiques de suport educatiu (NESE) per a l'alumnat que sol·licita plaça per primera vegada als centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears, per garantir la planificació adequada de les mesures i dels recursos dels centres per al desenvolupament integral de l'infant.

Segon

Concepte

El document d'acreditació provisional de NESE recull la informació adient sobre el context i les orientacions psicopedagògiques per ajustar la resposta educativa a les necessitats de l'alumnat que s'incorpora per primera vegada al sistema educatiu de les Illes Balears. El document tindrà una validesa màxima d'aplicació d'un curs escolar.

L'alumnat que sol·licita plaça per primera vegada a un centre sostingut total o parcialment amb fons públics i que, per les seves condicions personals o sociofamiliars, pot necessitar mesures i suports addicionals o intensius, ha de ser avaluat pels serveis socio-sanitaris o pels equips d'orientació competents, prèviament a l'escolarització, amb la finalitat de garantir la planificació adequada de propostes d'ensenyament inclusives.

Tercer

Elaboració i responsables de l'elaboració

En el cas de sol·licitar plaça a través del procés d'admissió i matriculació, els responsables de l'elaboració d'aquest document i l'actualització de la informació al gestIB són :

— Els orientadors dels equips d'atenció primerenca (EAP) han d'elaborar el document d'acreditació provisional de NESE per a l'alumnat no escolaritzat o escolaritzat en un centre d'Educació Infantil privat (CEI) sense conveni o sense concert educatiu amb la Conselleria d'Educació i Universitats, que vol sol·licitar plaça a primer cicle d'Educació Infantil sostinguts total o parcialment amb fons públics de les Illes Balears.

— Els orientadors adscrits al Servei d'Escolarització, Títols i Legalitzacions han d'elaborar el document d'acreditació provisional de NESE per a l'alumnat no escolaritzat o escolaritzat en centres d'Educació Infantil privats (CEI) sense conveni o sense concert educatiu amb la Conselleria d'Educació i Universitats, que vol sol·licitar plaça a centres a partir de 4t d'Educació Infantil.

En el cas de sol·licituds d'escolarització fora de termini, és a dir, sol·licituds de plaça immediata, la valoració del possible alumnat amb NESE per al primer i segon curs d'educació infantil es realitzarà per part dels orientadors de l'EAP i per al tercer curs d'educació infantil per part dels orientadors adscrits al Servei d'Escolarització, Títols i Legalitzacions

En el cas dels municipis amb acord d'escolarització equilibrada, a partir d'una entrevista amb la família i l'infant, els serveis socials o educatius dels ajuntaments han d'elaborar un informe en què, si és el cas, s'ha d'acreditar que l'infant desconeix les dues llengües oficials de la comunitat. Aquest informe equivaldrà a l'acreditació provisional NESE únicament per a la categoria de "Desconeixement greu d'una o de les dues llengües d'aprenentatge", l'alta de la NESE d'aquest alumnat al gestIB serà responsabilitat dels orientadors adscrits al Servei d'Escolarització, Títols i Legalitzacions.

La família d'aquest alumnat pot aportar la documentació que consideri necessària per justificar l'acreditació.

Quan l'infant està escolaritzat, els professionals d'orientació educativa del centre són els responsables d'elaborar l'informe psicopedagògic i social que ha de determinar l'existència o no de les necessitats educatives i que ha de substituir el document d'acreditació provisional de NESE, que tindrà validesa durant un curs escolar.

Quart

Gestió del document d'acreditació provisional de NESE

S'ha de lliurar a les famílies una còpia del document d'acreditació provisional de NESE i l'original s'ha de remetre als centres educatius on s'escolaritzi l'alumnat i s'ha de custodiar a l'expedient. Aquest document s'ha d'adjuntar a les dades complementàries NESE de la «Fitxa de l'alumne» en el Programa de Gestió Educativa de les Illes Balears (GestIB).

Cinquè

Protecció de dades i confidencialitat

La gestió de les dades contingudes en aquest document s'ha de fer d'acord amb la normativa vigent en matèria de protecció de dades i, en particular, amb el Reglament

(UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell de 27 d'abril de 2016 relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament general de protecció de dades).

ANNEX 3

Avaluació psicopedagògica i social

Primer

Objecte i àmbit d'aplicació

Aquest annex té per objecte definir l'avaluació psicopedagògica i social de l'alumnat dels centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears.

Segon

Concepte

1. Es defineix l'avaluació psicopedagògica i social com un procés que comprèn un conjunt d'actuacions encaminades a recollir, analitzar i valorar la informació rellevant sobre els diferents elements que intervenen en el procés educatiu i d'aprenentatge de l'alumnat. Es valoren les seves característiques personals en interacció amb el context escolar i sociofamiliar per detectar barreres i conèixer possibles necessitats educatives, per fonamentar i prendre decisions sobre la resposta educativa més adequada i inclusiva.
2. Es concep com una part del procés de la intervenció educativa i ha de posar l'èmfasi a aconseguir l'ajustament raonable entre les necessitats de l'alumnat i la resposta educativa proporcionada. Per això, l'avaluació psicopedagògica i social s'ha d'entendre com un procés interactiu, participatiu, global i contextualitzat, que transcendeix de l'enfocament clínic de l'avaluació, la qual cosa permet la intervenció educativa adient al més aviat possible.

Tercer

Inici i participació en el procés

1. L'avaluació psicopedagògica i social s'ha de dur a terme a partir de la demanda de l'equip docent o de la família quan s'observa que les mesures de suport no són suficients per atendre les necessitats de l'alumnat. Cal mantenir la família informada sobre l'inici del procés.
2. Atès el caràcter interactiu, participatiu i holístic que s'atribueix a l'avaluació psicopedagògica i social, en aquest procés han de participar-hi els agents següents:
 - a) L'alumne i la seva família, la qual cosa facilita el procés de recollida d'informació.
 - b) El tutor del grup i l'equip docent, durant tot el procés d'avaluació, però amb especial rellevància en la fase de detecció i posterior derivació, així com en la

recollida d'informació sobre les mesures educatives adoptades fins llavors i l'eficàcia d'aquestes, la determinació de la competència curricular i la planificació de la resposta educativa.

- c) L'EOSA valora les mesures educatives adoptades i la pertinència d'iniciar el procés d'avaluació psicopedagògica i social. L'orientador educatiu i/o el Professorat de Serveis a la Comunitat (PSC) han de coordinar tot el procés de recollida, anàlisi i valoració de la informació.
- d) L'equip directiu, com a facilitador de la posada en marxa de totes les actuacions prèvies, actuals i posteriors que s'hagin de dur a terme al centre educatiu (aspectes organitzatius, de gestió, sensibilització, etc.).
- e) Altres agents externs, com serveis de salut, serveis socials comunitaris, atenció primerenca, associacions, entitats sense ànim de lucre o entitats de caràcter privat que puguin intervenir amb l'alumne o alumna. La família ha d'autoritzar l'accés a aquesta informació.
- f) Els equips especialitzats, si escau.

Quart

Realització de l'avaluació psicopedagògica i social

1. Per a realitzar l'avaluació psicopedagògica i social s'han de fer servir procediments, tècniques i instruments de recollida d'informació, tant de l'alumne com del seu context, la revisió de l'expedient acadèmic, l'observació sistemàtica, els protocols per a l'avaluació de les competències, qüestionaris, entrevistes, la revisió de tasques escolars i/o la detecció de barreres a l'aula i al centre. Quan es consideri necessari, es poden aplicar proves psicopedagògiques estandarditzades, com s'especifica a les Instruccions d'organització i funcionament dels equips d'orientació i suport a l'aprenentatge per al curs 2023-24.
2. L'avaluació psicopedagògica i social de l'alumnat s'ha de fer quan es presenti alguna de les condicions següents:
 - a) S'ha valorat la idoneïtat d'una demanda d'intervenció i hi ha constància que s'han aplicat mesures d'atenció personalitzades amb una flexibilització del context, les mesures no han resultat suficients i, per tant, es valora la necessitat d'ajustar la intervenció psicopedagògica i/o social.
 - b) Si una vegada valorat com a alumne amb NESE es produeix alguna d'aquestes particularitats:
 - Una nova identificació de NESE i/o canvi de tipologia NESE.

- Una proposta de canvi de modalitat d'escolarització.
- La baixa com a alumne amb NESE.

c) Un alumne s'incorpora per primera vegada al sistema educatiu de les Illes Balears i té el document d'acreditació provisional de NESE.

3. La família s'ha de tenir en compte i acompanyar-la en el procés d'acceptació de les NESE que presenta l'alumne.

Cinquè

Informe d'avaluació psicopedagògica i social

1. L'informe d'avaluació psicopedagògica i social és el document que recull les actuacions i/o les intervencions, la valoració dels resultats rellevants, les conclusions que es deriven del procés d'avaluació psicopedagògica i social i la proposta de modalitat d'escolarització.
2. L'orientador educatiu i/o els PSC que han coordinat el procés han de redactar l'informe en què s'ha de determinar si l'alumne presenta o no necessitats específiques de suport educatiu; també s'hi determinen les mesures i els suports necessaris per atendre les seves necessitats educatives.
3. El document té la condició de dictamen als efectes previstos a l'article 15.8 del Decret 30/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum i l'avaluació de l'educació infantil a les Illes Balears, l'article 27.5 del Decret 32/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears, i l'apartat H de l'annex 2 de la Resolució del director general de Formació Professional i Ensenyaments Artístics Superiors de 8 de març de 2023 per la qual es dicten les instruccions relatives al procediment d'admissió i matrícula als cicles formatius de formació professional del sistema educatiu que s'imparteixen en modalitat presencial per al curs escolar 2024-2025.

Sisè

Revisions de l'avaluació psicopedagògica i social

1. S'ha de revisar l'avaluació psicopedagògica i social de forma prescriptiva en els casos següents:
 - a) Alumnat amb NEE que canvia de cicle a l'etapa d'educació infantil o que canviï d'etapa educativa (inclosos els estudis postobligatoris).
 - b) Alumnat escolaritzat en un centre d'educació especial, com a mínim una vegada durant el període d'educació especial bàsica.

- c) Com a passa prèvia per emetre un dictamen per proposar un canvi de modalitat d'escolarització.
 - d) Alumnat amb altes capacitats intel·lectuals associades a precocitat intel·lectual que hagin complert els 12 o 13 anys i estiguin escolaritzats a educació secundària obligatòria, per descartar o confirmar l'alta capacitat intel·lectual.
 - e) Alumnat amb modalitat d'escolarització a UEECO que canvia de centre.
2. En la resta de casos, s'ha de revisar sempre que es produeixi una variació significativa o un canvi de les NESE que impliqui la modificació en la identificació de les seves necessitats o en les mesures de suport educatives proposades inicialment.

Setè

Proposta d'intervenció educativa

1. L'avaluació psicopedagògica i social, més enllà de centrar-se únicament en la determinació de les NESE de l'alumnat, ha d'oferir una proposta d'intervenció educativa, així com orientacions clares i útils per aconseguir el major ajust possible de la resposta que, des del centre educatiu i des de l'equip docent, es pot oferir.
2. Quan la intervenció educativa implica mesures i suports addicionals i/o intensius, s'han de recollir a l'informe d'avaluació psicopedagògica i social; de la mateixa manera, s'hi han de fer constar els recursos personals i/o materials específics (inclosos els tecnològics) que necessita l'alumne.

Les mesures i suports s'han de concretar en un Pla Educatiu Personalitzat (veure Annex 1. Cinquè. Mesures educatives i enregistrament)

3. Les mesures i els suports dels alumnes amb NESE sempre s'han de concretar al pla educatiu personalitzat.
4. També s'han d'oferir orientacions a les famílies sobre els aspectes més rellevants del context familiar i social que incideixen en el desenvolupament de l'alumnat i en el procés d'aprenentatge. Tot i que la família haurà col·laborat en el procés, en haver fet l'avaluació psicopedagògica i social, se li han d'explicar detalladament els resultats i la resposta educativa proposada.

Vuitè **Protecció de dades i confidencialitat**

La gestió de les dades contingudes en aquest document s'ha de fer d'acord amb la normativa vigent en matèria de protecció de dades i, en particular, amb el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell de 27 d'abril de 2016 relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament general de protecció de dades), així com el que estableix la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

ANNEX 4

Dictamen per a l'escolarització en una modalitat diferent a l'ordinària o per al canvi de modalitat d'escolarització

Primer

Objecte i àmbit d'aplicació

1. Aquest annex té per objecte definir el dictamen per a l'escolarització en una modalitat diferent a l'ordinària o per al canvi de modalitat d'escolarització per a l'alumnat amb NEE acreditades amb una valoració mèdica, clínica o dels serveis sociosanitaris (amb una discapacitat o trastorn) dels centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears, mitjançant una proposta que determina que es passi d'una modalitat d'escolarització ordinària a una modalitat d'educació especial (CEE, CCEE, UEECO, ASCE) o combinada o viceversa.
2. També s'aplica en el cas d'alumnat amb NEE que s'incorpora per primera vegada al sistema educatiu de les Illes Balears i es fa una proposta de modalitat d'escolarització diferent a l'ordinària.

Segon

Concepte i finalitat

El dictamen per a l'escolarització en una modalitat diferent a l'ordinària o per al canvi de modalitat d'escolarització és un document que es fonamenta en l'informe d'avaluació psicopedagògica i social, quan s'han determinat les NEE de l'infant, en què es proposa un canvi en la modalitat d'escolarització o l'inici de l'escolarització en un centre en una modalitat d'escolarització diferent a l'ordinària, quan els suports i els ajusts raonables no són suficients per garantir el desenvolupament integral, la presència, la participació i l'aprenentatge de l'alumne en modalitat ordinària.

Tercer

Elaboració del dictamen per a l'escolarització en una modalitat diferent a l'ordinària o per al canvi de modalitat d'escolarització i responsables de l'elaboració

1. Correspon a l'orientador educatiu, a partir de les conclusions de l'informe d'avaluació psicopedagògica i social i de la proposta de l'equip docent, acordada de forma col·legiada, elaborar el dictamen per a l'escolarització en una modalitat diferent a l'ordinària o per al canvi de modalitat d'escolarització corresponent.
2. En el cas d'alumnat no escolaritzat que demana plaça a partir del segon cicle d'educació infantil, el dictamen l'ha d'elaborar el Servei d'Escolarització, Títols i Legalitzacions.

3. En els cas d'alumnat amb NEE per discapacitat intel·lectual, s'ha de fer constar al dictamen el grau d'aquesta (lleu, moderada, greu o profunda) a l'apartat corresponent a efectes de baremació per al procés d'escolarització.

Quart

Gestió del dictamen per a l'escolarització en una modalitat diferent a l'ordinària o per al canvi de modalitat d'escolarització

Una vegada que tots els implicats han signat el dictamen per a l'escolarització en una modalitat diferent a l'ordinària o per al canvi de modalitat i la família indica la conformitat/disconformitat de la proposta de modalitat d'escolarització, se n'ha de lliurar una còpia a la família i s'ha de remetre l'original al centre educatiu en què s'escolaritzi l'alumne. Aquest document s'ha de custodiar en el seu expedient i, a més, cal adjuntar-lo a les dades complementàries NESE de la «Fitxa de l'alumne» en el GestIB.

Cinquè

Procediment davant una disconformitat del dictamen per a l'escolarització en una modalitat diferent a l'ordinària o per al canvi de modalitat d'escolarització

1. La família pot signar amb disconformitat la proposta de modalitat d'escolarització. En aquest cas, ha d'argumentar-ne els motius en el mateix document. La direcció del centre ha d'informar el Departament d'Inspecció Educativa i la Direcció General de Primera Infància, Atenció a la Diversitat i Millora Educativa. La direcció general de la qual depèn el servei d'Inclusió per a la Comunitat Educativa ha de dictar una resolució segons els criteris tècnics i sempre en benefici de l'interès superior de l'alumne.
2. La revisió de la modalitat d'escolarització només es podrà realitzar transcorreguts dos cursos escolars, però es podrà realitzar abans a petició de la família.

Sisè

Protecció de dades i confidencialitat

La gestió de les dades contingudes en aquest document s'ha de fer d'acord amb la normativa vigent en matèria de protecció de dades i, en particular, amb el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell de 27 d'abril de 2016 relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament general de protecció de dades), així com allò establert a la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

Annex 5

Propostes d'actuacions, plans, programes, suports i recursos universals, addicionals i intensius, tenint en compte que es tracten de mesures i suports que poden ser complementaris, temporals, flexibles i dinàmics.

Primer

Mesures i suports universals

Personalització dels aprenentatges

- Múltiples maneres per a la implicació, la representació i per a l'acció i expressió (DUA).
- Metodologies que possibiliten les formes flexibles de treball
 - Ambients/Espais
 - Racons/Tallers
 - Aprenentatge cooperatiu
 - Treball per projectes
 - Docència compartida
 - Aprenentatge entre iguals.
 - Aprenentatge servei comunitari
 - Capses d'aprenentatge
 - Classe inversa
 - Instrucció directa
- Activitats extraescolars i complementàries inclusives
- Suport digital

Organització flexible del centre

- Agrupament flexible de l'alumnat
- Docència compartida
- Flexibilització horària del centre
- Participació de les famílies/Comissions mixtes de treball
- Formes flexibles de treball (ambients/espais; racons/tallers; aprenentatge cooperatiu; projectes; aprenentatge entre iguals; aprenentatge servei; gammificació; etc.)
- Organització flexible de l'espai
- L'aula com espai multifuncional
 - Objectius dels diferents espais de l'aula
 - Organització de mesures i suports
- Organització inclusiva en temps de lleure
 - Dinamitzadors/es de pati
 - Mediadors/es de pati o guaites
 - Punt d'informació jove
- Tècniques de gestió de l'aula
 - Càrrecs

- Rutines

Plans, programes i projectes

- Prevenció situacions de conflicte i violència de gènere
- Mediació escolar
- Filosofia 3/18
- Educació emocional
- Sensibilització i informació sobre valors i continguts de l'educació inclusiva (Guia sobre la diversitat i la discapacitat DIFERENTS)
- Prevenció de dificultats d'aprenentatge
- Estimulació primerenca i de potencialitats
- Promoció de salut i conductes addictives
- Promoció de la sostenibilitat
- Coeducació i igualtat entre homes i dones
- Prevenció de conductes de risc

Avaluació formativa i formadora

- Avaluació formadora (alumnat).
- Autoavaluació i coavaluació.
- Rúbrica.
- Porta foli /Carpeta d'aprenentatge
- Compartir objectius
- Avaluació formativa (docent)
- Bases d'orientació
- Esquemes
- Mapes conceptuals
- Diaris de classe
- Resums
- Aconseguir superar dificultats i errors
- Tauleta àgil o *Kanban*
- Bastides de suport
- Hora de consulta
- Pactar contractes

Acció tutorial i orientació

- Tutories individuals o en petit grup
- Acció tutorial personalitzada
- Carta de compromís
- Entrevista amb la família
- Entrevista tutors-alumnat
- Contractes
- Tutoria entre iguals (TEI)
- Acció tutorial en grup

- Cohesió de grup
- Cercle de diàleg/pràctiques restauratives
- Assemblea de classe
- Orientació acadèmica i professional
- Creació de punts d'Informació Jove a l'ESO i al Batxillerat

Altres

- Beques i ajudes de la CAIB, MEC, Ajuntaments i altres entitats
- Accions formatives
- Per millorar l'organització, el disseny curricular i la metodologia
- Per augmentar la capacitat de la comunitat educativa per respondre a les necessitats de tot l'alumnat
- Per impulsar actuacions i programes de promoció d'accions educatives inclusives
- Comissions mixtes per garantir la participació activa de la comunitat educativa formades per docents, no docents, alumnat, famílies/tutors legals, i altres implicats en la resposta educativa inclusiva del centre

Segon

Mesures i suports addicionals.

Actuacions, plans, programes, recursos per augmentar la presència, participació i progrés de tot l'alumnat (model inclusiu de centre).

Personalització dels aprenentatges

En el format:

- Diversificació en el tipus de preguntes: emplenar buits, V/F, Sí/NO, a)b)c), etc.
- Flexibilització el nombre de preguntes
- Utilització de la lletra adequada a les necessitats de l'alumnat, negreta, ratllats, majúscules...
- Augment de l'interlineat
- Ressalt de paraules clau
- Divisió de les preguntes llargues en diferents apartats
- Seqüenciació de tasques i exercicis segons el grau de dificultat
- Supressió de la còpia dels enunciats
- Lectura silenciosa en lloc de en veu alta
- Esquemes, guions i recordatoris per realitzar les tasques
- Avaluació oral

En el contingut i en la metodologia:

- Adaptacions curriculars no significatives
- Priorització dels errors ortogràfics a tenir en compte en les tasques i proves d'avaluació

- Priorització del contingut que s'ha d'avaluar davant del format de les produccions
- Resolució de dubtes de forma individualitzada abans de començar tasques, proves o exàmens
- Aprenentatge multisensorial (amb suport visual, auditiu, tàctil...)
- Ús de correctors de text amb l'ordinador i lectors de text
- Ús de mapes mentals, infografies
- Supervisió de tasques i exàmens per evitar oblit
- Control de l'ús de l'agenda o altres eines de planificació i gestió de les tasques diàriament
- Modelatge per a l'execució de les activitats
- Valoració del plantejament de les activitats i no només el resultat
- Representació de les dades amb gràfics i imatges per tal de facilitar la comprensió de les activitats
- Plantejament dels problemes amb enunciats curts, seqüències ordenades i amb suport visual (gràfics, figures...)
- Flexibilització del temps i les dates per fer les tasques i proves d'avaluació
- Ubicació adequada de l'alumne dins l'aula (possibilitat d'un company tutor, proximitat del professor...)
- Enriquiment curricular

En els materials i els recursos:

- Ajustament de materials i recursos didàctics i tecnològics per reduir o eliminar les barreres a la participació i l'aprenentatge
- Ús del diccionari
- Sistemes augmentatius i alternatius de comunicació (SAAC)
- Pictogrames
- Productes de suport (ajuts tècnics)
- Ús de la calculadora quan l'objectiu que s'ha d'avaluar no sigui la capacitat de calcular
- Ús de l'ordinador per realitzar tasques i exàmens
- Ús de l'enregistradora per agafar apunts
- Ús de fórmules, taules de multiplicar, etc.

Espais d'escolarització específics

- IES Can Balo: unitats docents adscrites als centres de la Fundació Institut Socioeducatiu S'Estel per a l'atenció de l'alumnat intern en centres de justícia juvenil.
- Col·legi per a l'Atenció Hospitalària i Domiciliària Maria Antònia Pascual (CAHOSIDOM): recurs per a l'alumnat que necessita una mesura educativa social i sanitària ajustada a la seva condició de salut, ubicada dins l'hospital.

- Servei d'Atenció Educativa Domiciliària (SAED): per a l'atenció d'alumnat convallescent que ha de romandre al seu domicili.
- Centres de Tecnificació Esportiva.
- Unitat Docent Externa (UDE).

Programes específics

- Programa de Diversificació Curricular
- Programa d'acolliment Lingüístic i Cultural (PALIC)
- Programes d'intervenció socioeducativa PISE/ALTER: són programes d'escolarització compartida com a alternativa per evitar l'abandonament escolar prematur del sistema educatiu.
- Programes per alumnat amb altes capacitats intel·lectuals
- Programes lectors
- Aules d'acollida
- Altres programes de centre per donar resposta a les necessitats de l'alumnat

Suport específics en moments puntuals

- Mestres de suport a l'aprenentatge
- Equips especialitzats

Tercer

Mesures i suports intensius

Actuacions, oferta educativa específica, recursos per a l'alumnat que precisa alta intensitat de suport. Sempre s'han de concretar a un pla educatiu personalitzat tenint en compte les mesures i suports universals i addicionals previstos al centre.

Personalització dels aprenentatges

- Ajustos substancials dels elements organitzatius, metodològics:
 - Modificacions substancials de l'entorn
 - Temporalització
- Suport intensiu de professionals específics
 - ATE
 - Fisioterapeutes educatius
 - Equips especialitzats
 - Especialistes docents en llengua de signes
 - Mestres de suport a l'aprenentatge

- Recursos materials
 - Productes de fisiortopèdia
 - Aparells de micròfon remot (MR) o sense fils
 - Tecnologia de suport: ajuts a la comunicació i l'aprenentatge
 - Material informàtic
- Mesures de flexibilització del període d'escolarització.
 - Permanència per alumnat amb NEE a l'etapa d'Educació Infantil
 - Flexibilització per alumnat amb altes capacitats intel·lectuals
 - Permanència extraordinària
- Adaptacions curriculars significatives
 - Eliminació objectius
 - Redacció nous criteris d'avaluació
 - Simplificació

Modalitats d'escolarització específiques

Els centres d'educació especial, públics o concertats, incloses les aules substitutòries de centres especials, constitueixen un entorn educatiu molt especialitzat que han de contribuir al desenvolupament integral de les capacitats de cada un dels alumnes perquè assoleixin un nivell d'aprenentatge òptim i aconseguixin la màxima autonomia personal, social i laboral.

- Centres d'educació especial (CEE, CCEE)
- Aules Substitutòries de Centre Específic (ASCE)
- Unitats Educatives Específiques en Centre Ordinari (UEECO): constitueixen una resposta educativa específica per alumnes que presenten necessitats educatives especials de caràcter greu i permanent (Instrucció 14/2019 de 28 de juliol de 2019).
- Centre Quatre per Quatre: unitats externes adscrites al centre residencial d'acció educativa especial d'AMADIBA Menors, en el cas de l'alumnat que no pot assistir de manera regular al centre educatiu ordinari perquè necessita una mesura educativa, social i sanitària ajustada a la seva realitat personal perquè presenta un trastorn greu de conducta. Aquests alumnes poden provenir del centre de Menors d'AMADIBA (amb informe psiquiàtric de l'Institut de Salut Mental de la Infància i l'Adolescència (IBSMIA), i informe del Servei de Protecció de Menors o poden ser derivats des del Servei d'Inclusió per a la Comunitat Educativa de la Conselleria d'Educació i Universitats (amb informe psiquiàtric de l'IBSMIA i informe dels equips d'orientació i suport corresponents). (Resolució del conseller d'Educació i Universitat de 18 de desembre de 2015).

